

โครงการจัดสัมมนา
เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจต่อการปรับตัวอาเซียน (AFTA) เป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC)
เรื่อง “การเปิดเสรีการค้าอาเซียน (AFTA) กับแนวทางการปรับตัว
สู่การเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC)”
ประจำปีงบประมาณ 2553

1. หลักการและเหตุผล

อาเซียนได้ร่วมกันจัดตั้งเขตการค้าเสรีอาเซียน (ASEAN Free Trade Area: AFTA) มาตั้งแต่ปี 2535 อาเซียนได้กำหนดรูปแบบ และวิธีการลดภาษีระหว่างกัน ในรูปแบบการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจที่รู้จักทั่วไปว่า “การลดภาษีภายใต้ AFTA” ซึ่งมีความคืบหน้าตามลำดับ โดยตั้งแต่ปี 2546 อาเซียนเดิม 6 ประเทศ ได้ลดภาษีสินค้าร้อยละ 0-5 และจะยกเลิกภาษีสินค้าทุกรายการเป็นร้อยละ 0 ในวันที่ 1 มกราคม 2553 ส่วนอาเซียนใหม่ 4 ประเทศ (CLMV) ที่ได้ทยอยเข้าเป็นสมาชิกอาเซียนไม่พร้อมกันก็จะมีผลผูกพันใน AFTA ไม่พร้อมกันด้วย เช่น เวียดนามเข้ามาเป็นสมาชิกเมื่อปี 2538 จะลดภาษีเหลือร้อยละ 0-5 ในปี 2549 ส่วนลาวและพม่าเข้าเป็นสมาชิกปี 2540 จะลดภาษีย่อยละ 0-5 ในปี 2551 และกัมพูชาเข้าเป็นสมาชิกปี 2542 จะลดภาษีอัตราร้อยละ 0-5 ในปี 2553 และทั้ง 4 ประเทศจะลดภาษีทุกรายการเป็นอัตราร้อยละ 0 ภายในปี 2558 และสามารถยืดหยุ่นในบางรายการได้ถึงปี 2561

สมาชิกอาเซียนจะดำเนินการภายใต้การกำกับดูแลของ AFTA Council ตามความตกลงที่เกี่ยวข้องกับมาตรการทางภาษี และมีใช้ภาษี เรียกว่า CEPT Agreement ซึ่งต่อมาคณะกรรมการกำกับดูแลได้มีมติให้มีการปรับปรุงความตกลงดังกล่าว ให้เนื้อหาความตกลงครอบคลุมประเด็นทางการค้าทุกเรื่อง และเรียกความตกลงนี้ว่า ASEAN Trade in Goods Agreement หรือเรียกว่า ATIGA ที่มีสาระครอบคลุมมาตรการที่สำคัญต่อการเคลื่อนย้ายสินค้าอย่างเสรี เช่น การลดภาษี มาตรการที่ไม่ใช่ภาษี การอำนวยความสะดวกทางการค้า กระบวนการศุลกากร มาตรการสุขอนามัย และสุขอนามัยพืช มาตรการเทคนิคที่เป็นอุปสรรคทางการค้า เป็นต้น เพื่อให้ความตกลงนำไปสู่การติดตามผล การปรับปรุงการดำเนินงานของสมาชิกที่ต้องดำเนินการตามความผูกพัน เพื่อการพัฒนาไปสู่การรวมตัวของอาเซียนสู่ AEC ในปี 2558

นอกจากนี้ อาเซียนยังได้ให้ความสำคัญกับการเปิดเสรีด้านการค้าบริการและการลงทุน โดยได้จัดทำกรอบความตกลงว่าด้วยการค้าบริการของอาเซียน (ASEAN Framework Agreement on Services: AFAS) ในปี 2538 และความตกลงเขตการลงทุนอาเซียน (ASEAN Investment Area: AIA) ในปี 2541 เพื่อส่งเสริมขีดความสามารถในการแข่งขันของอาเซียน และดึงดูดการลงทุนทั้งจากภายในและภายนอกภูมิภาคให้สูงขึ้น

อาเซียนเร่งรัดการจัดตั้งประชาคมอาเซียน (ASEAN Community: AC) ประกอบด้วย 3 ด้านหลัก คือ ความมั่นคง สังคมและวัฒนธรรม และเศรษฐกิจ ในปี 2558 (ค.ศ.2015) ที่มีกฎบัตรอาเซียน (ASEAN Charter) ซึ่งเป็นเสมือนธรรมนูญของอาเซียน ที่ทำให้อาเซียนเปลี่ยนจากการรวมตัวในรูปแบบสมาคม เป็นองค์กรระหว่างประเทศ (International Organization) ที่มีฐานะทางกฎหมาย เป็นประชาคมอาเซียน ในปี 2558

ในด้านเศรษฐกิจ อาเซียนจะเปลี่ยนเป็น “ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน หรือ ASEAN Economic Community :AEC)” ที่มีการกำหนดทิศทางการดำเนินงานที่ค่อนข้างชัดเจนตามแผนงาน ที่เรียกว่า พิมพ์เขียว หรือ AEC Blueprint ที่ผู้นำด้านเศรษฐกิจของอาเซียน ให้ความเห็นชอบในการติดตามผลการเปิดเสรี ทายอดลดปัญหาอุปสรรคด้านต่าง ๆ ตามแผนตารางการติดตามผลที่เรียกว่า AEC Score Card ที่ระบุแนวทางไว้ชัดเจน ทั้งด้านการเปิดเสรีสินค้า การเปิดเสรีบริการและการลงทุน ใน AEC

AEC Blueprint จะประกอบแนวทางการดำเนินการหลัก 4 ส่วน ได้แก่

1. การเป็นตลาดและฐานการผลิตเดียว โดยให้มีการเคลื่อนย้ายสินค้า บริการ การลงทุน และแรงงานมีฝีมืออย่างเสรี และการเคลื่อนย้ายเงินทุนอย่างเสรีมากขึ้น รวมทั้งส่งเสริมการรวมกลุ่มสาขาสำคัญของอาเซียนให้เป็นรูปธรรม

2. การสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจของอาเซียน ซึ่งให้ความสำคัญกับประเด็นด้านนโยบายที่จะช่วยส่งเสริมการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ เช่น กรอบนโยบายการแข่งขันของอาเซียน การคุ้มครองผู้บริโภค สิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา พาณิชยอิเล็กทรอนิกส์ นโยบายภาษี และการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน (การเงิน การขนส่ง เทคโนโลยีสารสนเทศ และพลังงาน)

3. การพัฒนาเศรษฐกิจอย่างเสมอภาค โดยการพัฒนา SMEs และการเสริมสร้างขีดความสามารถผ่านโครงการต่าง ๆ เช่น โครงการริเริ่มเพื่อการรวมกลุ่มของอาเซียน (Initiative for ASEAN Integration: IAI) เพื่อลดช่องว่างการพัฒนาทางเศรษฐกิจ

4. การบูรณาการเข้ากับเศรษฐกิจโลก เน้นการปรับประสานนโยบายเศรษฐกิจของอาเซียนกับประเทศภายนอกภูมิภาค เพื่อให้อาเซียนมีท่าทีร่วมกันอย่างชัดเจน เช่น การจัดทำเขตการค้าเสรีของอาเซียนกับประเทศคู่เจรจาต่าง ๆ เป็นต้น รวมทั้งส่งเสริมการสร้างเครือข่ายในด้านการผลิต/จำหน่ายภายในภูมิภาคให้เชื่อมโยงกับเศรษฐกิจโลก

อย่างไรก็ตาม ในการดำเนินงานสามารถกำหนดให้มีความยืดหยุ่นในแต่ละเรื่องไว้ล่วงหน้าได้ (pre-agreed flexibilities) แต่เมื่อตกลงกันได้แล้ว ประเทศสมาชิกจะต้องยึดถือและปฏิบัติตามพันธกรณีที่ตกลงกันอย่างเคร่งครัดด้วย

กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศเป็นหน่วยงานหลักในการผลักดันให้กลุ่มเป้าหมายที่เป็นสมาชิกกลุ่มธุรกิจ กลุ่มต่าง ๆ ให้อำนาจใช้ประโยชน์จากความตกลงการเปิดเสรีอาเซียน (AFTA) และมีแนวทางในการปรับตัวสู่สังคมเศรษฐกิจในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ผสมผสานการสร้างแนวคิดพัฒนาธุรกิจแนวสร้างสรรค์ เพื่อเพิ่มศักยภาพให้ประเทศไทยมีความพร้อมต่อการได้รับประโยชน์จากแนวทาง AEC Blueprint ซึ่งเป็นการเพิ่มโอกาสทางการผลิต และการตลาดที่มีฐานประชากรจำนวนกว่า 500 ล้านคน

การจัดสัมมนาในเรื่องนี้ จะเน้นกลุ่มเป้าหมายที่เป็นสมาชิกองค์กรเอกชน ที่สำคัญได้แก่ สมาชิกของหอการค้าไทย นักธุรกิจ ผู้ประกอบการ SMEs รวมทั้งเกษตรกร วิชากิจชุมชน เป็นต้น

2. วัตถุประสงค์

วัตถุประสงค์ของการจัดสัมมนา ในกรุงเทพฯ และต่างจังหวัด ดังนี้

2.1 เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจเหตุผลความจำเป็นในการเปิดเสรีทางการค้าหรือ FTA เชื่อมโยงกับเรื่องการเปิดเสรีอาเซียน หรือ AFTA สู่การเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน หรือ AEC

2.2 เพื่อแนะนำให้สมาชิกรู้จักการใช้ประโยชน์จาก AFTA สู่ประเด็นการค้าที่ครอบคลุมในความตกลง ATIGA เพื่อนำไปสู่การปรับตัวสู่การเป็น AEC

2.3 เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจในเชิงลึกรายสินค้าที่ไทยมีศักยภาพ เพื่อการเชื่อมโยงฐานวัตถุดิบ ฐานการผลิตสินค้าขั้นพื้นฐาน รวมทั้งการตลาด และการพัฒนาระบบ logistics เพื่อการช่วยลดต้นทุน นำไปสู่การพัฒนาการสร้างแบรนด์สินค้าในตลาดอาเซียน ให้กับกลุ่มผู้ผลิต ผู้ส่งออก นำเข้า นักลงทุน และ SMEs

2.4 เพื่อร่วมกันสร้างแนวคิดจินตนาการณ์ ในการเพิ่มศักยภาพการผลิต การตลาดของหน่วยธุรกิจที่ไทยมีความพร้อม เพื่อทำให้เกิดความมั่นใจต่อการขยายฐานการผลิต การตลาด การเชื่อมโยงกับพันธมิตรอาเซียนที่มีศักยภาพร่วมต่อฐานการผลิต การตลาด ในลักษณะ Supply chain ในสาขาการผลิตสินค้า บริการ ที่ช่วยลดต้นทุนได้อย่างต่อเนื่อง

2.5 เพื่อดำเนินการให้เป็นไปตาม MOU ระหว่างกรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศกับสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย ในการให้ความรู้ กับสมาชิกเพื่อการใช้สิทธิประโยชน์ตามความตกลง

3. วิธีการดำเนินการ

กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ ดำเนินการจัดการสัมมนา และจัดจ้างบุคคลภายนอกดำเนินการบางส่วน เพื่อให้การจัดสัมมนาประเด็นการเพิ่มโอกาส ด้านการผลิต และการตลาด ภายใต้การเปิดเสรีอาเซียน (AFTA) และการปรับตัวสู่การเป็น AEC หรือ “FTA- ASEAN สู่ AEC” โดยการจัดการสัมมนา ให้กับกลุ่มเป้าหมาย องค์กรเอกชนดังกล่าว จำนวน 5 ครั้ง ในพื้นที่กรุงเทพฯ และต่างจังหวัด ได้แก่ 1) จังหวัดสุราษฎร์ธานี 2) จังหวัดมุกดาหาร 3) จังหวัดลำปาง 4) จังหวัดกาญจนบุรี 5) กรุงเทพฯ โดยมีผู้เข้าร่วมสัมมนาครั้งละ 200 คน รวมผู้เข้าร่วมสัมมนาทั้งสิ้นไม่น้อยกว่า 1,000 คน

4. สถานที่ จัดสัมมนา

กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ จะกำหนดสถานที่เพื่อการจัดสัมมนา ในโรงแรมที่มีชื่อเสียงภายในจังหวัด หรือสถานที่ราชการที่เอื้ออำนวยต่อการจัดสัมมนา

5. ระยะเวลาดำเนินการ ระยะเวลาดำเนินการระหว่างเดือนมิถุนายน 2553 – กันยายน 2553

6. ค่าใช้จ่ายในการดำเนินการ

เบิกจ่ายจากเงินงบประมาณประจำปี 2553 งบรายจ่ายอื่น รายการค่าใช้จ่ายในการจัดทำเขตการค้าเสรี รวมเป็นเงินทั้งสิ้น 2,157,500 บาท (สองล้านหนึ่งแสนห้าหมื่นเจ็ดพันห้าร้อยบาทถ้วน) รายละเอียดค่าใช้จ่ายตามเอกสารแนบ

9. ผลประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

9.1 กลุ่มเป้าหมายทั้งภาครัฐ เอกชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งสมาชิกหน่วยงานภาคเอกชน ได้เข้าถึงข้อมูล ข้อเท็จจริงในเรื่องการเปิดเสรีอาเซียน แนวทางการปรับตัวของภาคส่วนที่เกี่ยวข้องเพื่อรองรับการเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ในระยะ 5 ปีข้างหน้า

9.2 กลุ่มเป้าหมาย/ภาคเอกชนรายสาขา จะเข้าใจต่อประโยชน์ที่ได้รับจากการเปิดเสรี แนวความคิดในการปรับปรุงผลผลิต เพื่อการขยายฐานตลาดเสรีทางการค้า

9.3 กลุ่มเป้าหมาย/ภาคเอกชน ที่เป็นผู้ผลิต นักการตลาด จะทราบถึงวิธีการและแนวทางในการแก้ไขผลกระทบ และการเยียวยา อันเนื่องมาจากการเปิดเสรี

9.4 กลุ่มเป้าหมายให้ข้อคิดเห็น/ข้อเสนอแนะต่อแนวทางการเจรจาความตกลง ที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำไปสู่การพิจารณาปรับปรุงแก้ไขและเป็นข้อมูลประกอบการเจรจา

10. หน่วยงานรับผิดชอบ

กองประชาสัมพันธ์ และสร้างความรู้ ความเข้าใจ กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ

กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ

Pj R2 II